

Plan mot kränkande behandling

Forsa förskola

Ansvarig rektor: Anna-Karin Lundin

Bitr. rektor: Helena Näslund

Giltighetstid: 2024-01-01 – 2025-01-01

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vision: ”Att låta barnen utvecklas i en kreativ miljö som utmanar till lärande”.

Förskolans verksamhet ska genomsyras av att barn är olika, men lika mycket värda. Barn och vårdnadshavare ska med glädje och förväntan kunna gå till en utbildning präglad av trygghet, respekt och ansvar. Vi tror på det goda mötet, oavsett om det är barn, vårdnadshavare eller kollega vi möter. Förhållningssättet ska vara positivt, respektfullt och lösningsinriktat.

Förskolan är en demokratisk mötesplats där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet och där vi tillsammans tar ansvar för en hållbar utveckling.

Återkommande insatser som vi arbetat med: Vi har arbetat med att förändra miljöerna. Vi har organiserat pedagogerna med tydligare ansvarsfördelning över dagen. Vi fortsätter med vårt arbete med att lyfta fram och fokusera på barnens styrkor, intressen och förmågor. Vi delar in barnen i mindre grupper. Vi använder oss av Aktivitetskort, arbetar med ett Temainriktat arbetssätt. Värdegrundsmaterialet: Kompisböckerna är ett återkommande inslag på hösten i vårt arbete, Vi introducerar nya pedagoger i planens innehåll. Vi blir bättre och bättre på att sprida ut oss både inomhus och utomhus. Vi förstärker goda handlingar och bra kamratskap.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk	Antagande om orsak
Övergångar	Pedagogers observationer/uppföljning.	Det blir för många barn på samma ställe. Barnen har inte rätt förutsättningar.
För många barn på liten yta/samma ställe.	Pedagogers observationer /uppföljning.	Barnen är inte delade i mindre grupper, inne/ute, fram/baksida, olika intressanta lärmiljöer. Svårt att lyssna och samspela med många. Pedagoger behöver sprida ut sig och vara aktiva/närvarande, ge stöd innan konflikt sker.

Nya vikarier	Pedagogers observationer/dokumentationer.	Har inte fått en bra introduktion. Vet inte rutiner och förhållningssätt.
--------------	---	---

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Värdegrundsmaterial: Kompisböcker	Färre konflikter. Barnen använder gemensamma, kända strategier.	Barnen får samma verktyg som – ”att vara kompis” som alla känner igen, vilket underlättar i barnens lek och samspel. Böckernas innehåll främjar ömsesidig respekt och förståelse. Pedagogernas värdegrundsarbete behöver uppdateras för att skapa en gemensam grund, eftersom det kommer ny personal.
Dela barnen i mindre grupper/närvarande pedagoger	Barnen har fått bättre förutsättningar att lyckas. Pedagog som är närvarande finns som stöd innan konflikt sker.	När vi delar barn inne/ute i olika lärmiljöer blir det lättare för barnen att leka och samspela. Vi behöver hitta fler situationer där barnen lyckas.
Tydliga uppdaterade rutiner.	Ger barnen möjlighet att lyckas och konflikter minimeras.	Rutinerna behöver följas upp, utvärderas och förändras.
Introducera/ta emot vikarier	Vi fortsätter att arbeta kring detta.	Vi behöver ha färdiga dokument på alla avdelningar kring våra rutiner och vårt förhållningssätt. Bättre rutin vid mottagande av vikarier.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske. Ansvarig för åtgärden
Nya vikarier får bra förutsättningar i arbetet.	Nedskrivna rutiner på alla avdelningar som vikarien kan ta del av. Introducera nya vikarier.	Samma rutiner som ger barnen trygghet och bra förutsättningar att lyckas.	Uppföljning och utvärdering på reflektionstiden på varje avdelning. 2 ggr/termin gemensamt på förskolan.
Vi ger barnen förutsättningar att lyckas vid våra övergångar.	Förbereder barn för övergången. Delar in i mindre grupper tillsammans med en pedagog. Ta vara på och uppmuntra barn till att	Lek och lärande för alla barn i positiva sammanhang.	Uppföljning och utvärdering på reflektionstiden på varje avdelning. 2 ggr/termin gemensamt på förskolan.

	hjälpa varandra. Följa rutiner.		
Förskolan har en gemensam värdegrund.	Uppdaterar vår värdegrund/ vårt förhållningssätt och våra pedagogiska ställningstaganden. Kontinuerligt arbeta med detta och koppla till våra styrdokument samt annan litteratur som vi reflekterar kring.	Förskolan har en gemensam värdegrund och gemensamt förhållningssätt, som kontinuerligt reflekteras kring.	Uppföljning och utvärdering på reflektionstiden på varje avdelning. 2 ggr/termin gemensamt på förskolan.

6. Delaktighet

Omfattningen av barnens deltagande anpassas efter deras intresse och mognad. Vi lyssnar in barnens olika tankar och idéer när vi ska iordningsställa lekmiljöer och material i vårt temainriktade arbetssätt. Barnen samspelar och gör överenskommelser i den mån de kan och pedagoger ger stöd så barnen ska lyckas. Vi skapar regler tillsammans, vi hjälper/påminner/stöttar varandra vid konfliktlösning. Barnen har anammat förhållningssättet – stop. Ur materialet: Kompisböcker.

7. Förankring

På Apt får pedagogerna en uppstart, inför kommande arbete, genom att arbeta med Mål och åtgärder. Uppföljning/utvärderings dokument kommer att finnas tillgänglig i vår drive, så att det blir ett levande dokument. Barnen kommer att vara delaktiga genom samtal/reflektioner och arbetet med kompisböckerna. Vårdnadshavare informeras om vårt förebyggande arbete och har tillgång till planen via hemsidan.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn.

- Den som får vetskap om en händelse kontaktar rektor.
- Genomgång av faktainsamling.
- Kontaktar vårdnadshavare.
- Anmälan görs vid behov i Stella.
- Rektor är ansvarig för kartläggning/utredning.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsoverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

